

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำที่ทำให้เกิดภาพ

ในภาษาโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันปี พ.ศ. 2519 กับปี พ.ศ. 2529

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 616) ได้อธิบายความหมายของคำว่า ภาพ ไว้ว่า "ภาพ, ภาพ- (พาบ, พาบพะ) น. ความ, ความมี, ความ เป็น รูปที่ปรากฏเห็น สิ่งที่วาดขึ้นเป็นรูป เป็นต้น"

สิ่งที่จะช่วยเพิ่มรสชาติทางอารมณ์อีกอย่างหนึ่งคือ การใช้คำที่ทำให้เกิดภาพ ซึ่งหมายถึงการสร้างมโนภาพให้เกิดขึ้นโดยอาศัยถ้อยคำสำนวนแบบต่าง ๆ การเสนอภาพที่ดีทำให้มโนภาพของผู้อ่านเด่นชัดขึ้น การใช้คำที่ทำให้เกิดภาพเป็นลักษณะอีกประการหนึ่งของภาษาโฆษณาที่ใช้ภาษาเพื่อดึงดูดผู้อ่านให้เกิดความสนใจและต้องการซื้อสินค้า

ภาษาโฆษณานั้นเป็นเครื่องมือถ่ายทอดทัศนคติ อารมณ์ และจินตนาการของผู้เขียนโฆษณาให้ผู้อ่านผู้ฟังได้ทราบ ดังคำกล่าวที่ว่า "ภาษาโฆษณาคือภาษาภาพ ภาษาของอารมณ์ ไม่ใช่ภาษาพูดหรือภาษาเขียน" (เฉลิม วัชรदानนท์ 2528 : 13)

การใช้คำที่ทำให้เกิดภาพในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะศึกษาเฉพาะการใช้คำที่เกิดจากการเปรียบเทียบเท่านั้น

การใช้คำที่ทำให้เกิดภาพโดยวิธีการเปรียบเทียบที่พบในภาษาโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันปี พ.ศ. 2519 กับปี พ.ศ. 2529 นั้นมี 7 ลักษณะ คือ การเปรียบเทียบโดยการใช้คำเชื่อม การเปรียบเทียบโดยการใช้ลักษณะเด่นของสิ่งที่ต้องการเปรียบมากกว่าทันทีโดยไม่มีคำเชื่อม การเปรียบเทียบเกินความจริง การเปรียบเทียบโดยการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ การเปรียบเทียบโดยการนำสิ่งไม่มีชีวิตหรือมีชีวิตแต่ไม่ใช่คนมากกว่าถึงราวกับเป็นคน การเปรียบเทียบโดยการใช้คุณสมบัติเด่น ๆ ส่วนหนึ่งเพื่อแทนความหมายทั้งหมด และ การเปรียบเทียบโดยการ

ใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกันนำมาคู่กันได้ อย่างกลมกลืน

ลักษณะการเปรียบเทียบที่มีทั้งในปี พ.ศ. 2519 และปี พ.ศ. 2529 ได้แก่ การเปรียบเทียบโดยการใช้คำเชื่อม การเปรียบเทียบโดยการใช้ลักษณะเด่นของสิ่งที่ต้องการเปรียบมากกว่าทันทีโดยไม่มีคำเชื่อม การเปรียบเทียบเกินความจริง การเปรียบเทียบโดยการนำสิ่งไม่มีชีวิตหรือมีชีวิตแต่ไม่ใช่คนมากล่าวถึงราวกับเป็นคน และ การเปรียบเทียบโดยการใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกันนำมาคู่กันได้ อย่างกลมกลืน ส่วนลักษณะการเปรียบเทียบที่มีเฉพาะในปี พ.ศ. 2519 ได้แก่ การเปรียบเทียบโดยการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ และลักษณะการเปรียบเทียบที่มีเฉพาะในปี พ.ศ. 2529 ได้แก่ การเปรียบเทียบโดยการใช้คุณสมบัติเด่น ๆ ส่วนหนึ่งเพื่อแทนความหมายทั้งหมด

ลักษณะการเปรียบเทียบที่มีทั้งในปี พ.ศ. 2519 และปี พ.ศ. 2529

1. การเปรียบเทียบโดยการใช้คำเชื่อม

การเปรียบเทียบโดยการใช้คำเชื่อม คือการเปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกันโดยใช้คำเชื่อมโยงคือ เหมือน คู่จั่ง ปาน ราวกับ ราว

1.1 การใช้คำเชื่อม เหมือน

ตัวอย่าง 1 (2519)

เกี่ยวกับเถลิงทิว

เหมือนทองทิววิมาน

เคลสินิวส์ 17 มกราคม 2519

เกี่ยวกับเถลิงทิวเหมือนทองทิววิมาน เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้คำเชื่อม เหมือน

ตัวอย่าง 2 (2529)

มีโทรศัพท์อยู่ในบ้าน... เหมือนมีบ้านอยู่ในเมือง
โอกาสพิเศษ บ้านจามรี ในกศยวาลลา
มอบโทรศัพท์สายตรง เพียง 5 หลังเท่านั้น

ไทยรัฐ 5 สิงหาคม 2529

มีโทรศัพท์อยู่ในบ้าน เหมือนมีบ้านอยู่ในเมือง เป็นข้อความที่เป็นการ
เปรียบเทียบโดยใช้คำเชื่อม เหมือน

1.2 การใช้คำเชื่อม กุจ

ตัวอย่าง 1 (2519)

พัคลมชาร์ป

ให้ลมเย็นสดชื่น... ให้นำเย็นกระเซ็นร่าง

ไทยรัฐ 18 เมษายน 2519

เย็นสดชื่น ให้นำเย็นกระเซ็นร่าง เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ
โดยใช้คำเชื่อม กุจ

ตัวอย่าง 2 (2529)

นาฬิกาคำนวณคิจีเปเปอร์

บางคุจแผนกระดาษ

และปราศจากเม็คมะยม

ไทยรัฐ 5 มีนาคม 2529

บางคุจแผนกระดาษ เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ
โดยใช้คำเชื่อม กุจ

1.3 การใช้คำเชื่อม คัง

ตัวอย่าง 1 (2519)

สับไค้ฉับไว ผสมไค้คังใจ

ควยเครื่องสับและผสมอาหาร มูลิเน็กซ์

ทันสมัย ทันใจ ใช้มูลิเน็กซ์

เคลลินิวส์ 7 พฤศจิกายน 2519

ผสมไค้คังใจ เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ โดยใช้คำเชื่อม คัง

ตัวอย่าง 2 (2529)

อรอยคังใจ ค่าย

เตาอบไมโครเวฟระบบ

สี่มดัส 4 มห้ศจรรยของ

เนชั่นแนล

เคลนิวัส 12 กุมภาพันธ์ 2529

อรอยคังใจ เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ โดยใช้คำเชื่อม คัง

1.4 การใช้คำเชื่อม ปาน

ตัวอย่าง 1 (2519)

บทปฏิบัติการของหลอน

รุนแรงและเราร้อนปานไฟ

ยากนักที่จะลืมลงได้

เคลนิวัส 6 สิงหาคม 2519

รุนแรงและเราร้อนปานไฟ เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ
โดยใช้คำเชื่อม ปาน

ตัวอย่าง 2 (2529)

ภาพยนตร์้อฉาวในรอบปี

แกร่งปานเหล็ก

ใจเค็ดเหมือนหิน

ทุกถิ่นเรียกมันว่า

ไทยรัฐ 9 เมษายน 2529

แกร่งปานเหล็ก เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ โดยใช้คำเชื่อม ปาน

1.5 การใช้คำเชื่อม รวกับ และราว

ตัวอย่าง 1 (2519)

ฮอลลีวูด

สร้างภาพยนตร์สีเทคนิค

โทรทัศน์สีฟิลิปก็สร้างได้

โทรทัศน์สีฟิลิปให้ภาพสีที่ชัดเจนและสดใส

เท่าสีธรรมชาติ

สดใสชัดเจนราวกับภาพนั้นมีชีวิตจริง

เคลนิวส์ 26 สิงหาคม 2519

สดใสชัดเจนราวกับภาพนั้นมีชีวิตจริง เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ
โดยใช้คำเชื่อม ราวกับ

ตัวอย่าง 2 (2519)

งดงามบริสุทธิ์

น่ารักราวดอกไม้แรกแย้ม

ในดินแดนเดียวกับ "มนต์รักเพลงสวรรค์"

ไทยรัฐ 10 มกราคม 2519

งดงาม บริสุทธิ์ น่ารักราวดอกไม้แรกแย้ม เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ
โดยใช้คำเชื่อม ราว

ตัวอย่าง 3 (2529)

มีเครื่องใช้ชั้นดีราวกับมีเบเกอร์ที่บ้าน

บ้านเมือง 3 ธันวาคม 2529

มีเครื่องใช้ชั้นดีราวกับมีเบเกอร์ที่บ้าน เป็นการเปรียบเทียบ
โดยใช้คำเชื่อม ราวกับ

ตัวอย่าง 4 (2529)

อ่อนเยาว์ราวแรกแย้ม เริ่มวัยสาวใสด้วยผิวสดสวย

ไทยรัฐ 27 พฤษภาคม 2529

อ่อนเยาว์ราวแรกแย้ม เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ โดยใช้
คำเชื่อม ราว

2. การเปรียบเทียบโดยการใช้ลักษณะเด่นของสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ
โดยการใช้ลักษณะเด่นของสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบมากกว่าทันที โดยไม่มีคำเชื่อม

ตัวอย่าง 1 (2519)

กุกเปียร์ กล่อมอันทรงพลังของรถบรรทุก

บ้านเมือง 2 สิงหาคม 2519

กุกเปียร์ กล่อมอันทรงพลังของรถบรรทุก เป็นข้อความที่เป็นการ
 เปรียบเทียบ ให้ความหมายทำนองเปรียบเทียบโดยไม่มีคำเชื่อม

ตัวอย่าง 2 (2529)

ธนาคารพาณิชย์ หัวใจเมืองรังสิต

ย่านการค้าใหม่ หน้าสถานีรถไฟ

ไทยรัฐ 17 มกราคม 2529

ธนาคารพาณิชย์ หัวใจเมืองรังสิต เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ
 ให้ความหมายทำนองเปรียบเทียบโดยไม่มีคำเชื่อม

3. การเปรียบเทียบเกินความจริง

การเปรียบเทียบเกินความจริงในภาษาโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวัน
 ปี พ.ศ. 2519 และปี พ.ศ. 2529 นั้น แต่ละปีจะมีเพียงตัวอย่างเดียว

ตัวอย่าง 1 (2519)

รักคุณเท่าฟ้า

บ้านเมือง 3 มิถุนายน 2519

รักคุณเท่าฟ้า เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบความรักที่มีต่อผู้อ่าน
 ว่ามีความกว้างขวางเท่าแผ่นฟ้า ซึ่งไม่สามารถวัดได้ในความเป็นจริง

ตัวอย่าง 2 (2529)

ประกาศไม่ควน

คำแนะนำทั่ว ๆ ไปในการส่งความคิดถึง

- เตรียมตัวให้พร้อมที่จะฝึกฝนเป็น "กัปตันการบินไทย"
(ถึงจะไม่ "รักคุณเท่าฟ้า" ก็ไม่เป็นไร
ขอเพียงแต่ "รักเธอเท่าฟ้า" ก็แล้วกัน)

เคลิวิวัส 22 พฤศจิกายน 2529

รักเธอเท่าฟ้า เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบความรักที่มีต่อเธอ
ว่ามีความกว้างขวางเท่าแผ่นฟ้า ซึ่งไม่สามารถวัดได้ในความเป็นจริง

4. การเปรียบเทียบโดยการนำสิ่งไม่มีชีวิตหรือมีชีวิตแต่ไม่ใช่คน
มากล่าวถึงราวกับเป็นคน

ตัวอย่าง 1 (2519)

ต้นไม้ปลิว เม็ดทรายอ่อนนุ่ม คลื่นทะเลกระซิบ

ฟ้าสวย ตะวันตี่จาก เพื่อนใจคลอเคลีย

ความเป็นหนุ่มเป็นของน่าชื่นชม

ไทยรัฐ 18 เมษายน 2519

คลื่นทะเลกระซิบ ตะวันตี่จาก เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ
โดยนำสิ่งไม่มีชีวิตคือ คลื่นทะเล กับ ตะวัน มาเปรียบเป็นคน ทำกริยากระซิบ
และตี่จาก ซึ่งเป็นกริยาที่ใช้กับคน

ตัวอย่าง 2 (2519)

เมื่อความรักเดินอยู่บนถนน

เหตุผลก็หล่นลงไปข้างทาง

บ้านเมือง 16 ธันวาคม 2519

ความรักเดินอยู่บนถนน เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบโดยนำสิ่งไม่มี
ชีวิตคือความรักมาเปรียบเป็นคน ทำกริยา เดิน ซึ่งเป็นกริยาที่ใช้กับคน

ตัวอย่าง 3 (2529)

เมื่อต้องการมีชีวิต...

กับคนให้ชีวิตแก่สี

แนวหน้า 11 ธันวาคม 2529

สีต้องการมีชีวิต เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบโดยนำสิ่งไม่มีชีวิตคือ
สี มาเปรียบเป็นคน ทำกริยาต้องการ ซึ่งเป็นกริยาที่ใช่กับคน

ตัวอย่าง 4 (2529)

ผมของคุณ

รอไม่ได้ โทรมาคูกับ สเวนสัน

ไทยรัฐ 3 มกราคม 2529

ผมของคุณ รอไม่ได้ เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบโดยนำสิ่งไม่มีชีวิต
คือ ผม มาเปรียบเป็นคน ทำกริยา รอ ซึ่งเป็นกริยาที่ใช่กับคน

5. การเปรียบเทียบโดยการใช่คำที่มีความหมายขัดแย้งกันนำมาคู่กัน
ได้อย่างกลมกลืน

ตัวอย่าง 1 (2519)

มาสด้า 808 โฉมใหม่ในราคาเก่า

สยามรัฐ 31 กรกฎาคม 2519

มาสด้า 808 โฉมใหม่ในราคาเก่า เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ
โดยใช่คำที่มีความหมายขัดแย้งกันคือ ใหม่ กับ เก่า

ตัวอย่าง 2 (2519)

ลมเย็นชื่นจิต

เจียบสนิทเหมือนกระชิบ

เคลนิวิสต์ 3 พฤษภาคม 2519

เจียบเหมือนกระชิบ เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ โดยใช่คำที่มี
ความหมายขัดแย้งกัน คือ เจียบสนิท กับ กระชิบ

ตัวอย่าง 3 (2529)

เดิมความเย็นฉ่ำในวันร้อน
กับรายการ "ซัมเมอร์ไลฟ์สไตล์"
ที่โรบินสัน ทุกสาขา

ไทยรัฐ 2 เมษายน 2529

เดิมความเย็นฉ่ำในวันร้อน เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน คือ ความเย็นฉ่ำ กับ ร้อน

ตัวอย่าง 4 (2529)

ตัวเล็กใจใหญ่
ชั้นชยุ
รับรองคุณภาพ

ไทยรัฐ 3 เมษายน 2529

ตัวเล็กใจใหญ่ เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ โดยใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน คือ เล็ก กับ ใหญ่

ลักษณะการเปรียบเทียบที่มีเฉพาะในปี พ.ศ. 2519

จากข้อมูลพบว่าการใช้คำที่ทำให้เกิดภาพโดยวิธีการเปรียบเทียบที่มีเฉพาะในหนังสือพิมพ์รายวันปี พ.ศ. 2519 มีเพียงชนิดเดียวคือ การเปรียบเทียบโดยการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ

ตัวอย่าง (2519)

ลั่นบั๋ง คังเปรี้ยง
สิงห์คำสมองกล

ไทยรัฐ 5 มิถุนายน 2529

ลั่นบั๋ง คังเปรี้ยง เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ คือ บั๋ง กับ เปรี้ยง

ตัวอย่าง 2 (2519)

จุกจิกจุกจิก ฟังซิฟัง... ถ้าหัวใจยังมี...

นกกกระจิบ มันจ้อกัน มันรำพึงรำพันกันที่ต้นลำพู

มันชวนกัน... ไปคุหนั่งรกกกระจุมกระจิม

เพื่อความอิมของหัวใจ

ไทยรัฐ 17 สิงหาคม 2519

จุกจิกจุกจิก เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ
คือ จุกจิกจุกจิก

ลักษณะการเปรียบเทียบที่มีเฉพาะในปี พ.ศ. 2529

จากข้อมูลพบว่าการใช้คำที่ทำให้เกิดภาพโดยวิธีการเปรียบเทียบที่มีเฉพาะ
ในหนังสือพิมพ์รายวันปี พ.ศ. 2529 มีเพียงชนิดเดียว คือ การเปรียบเทียบโดยการ
ใช้คุณสมบัตินั้น ๆ ส่วนหนึ่งเพื่อแทนความหมายทั้งหมด

ตัวอย่าง (2529)

กาลเวลาที่ผ่านไป

ทิ้งรอยย่นที่ขอบตา

และน้ำหนักร่างกายเกิน

สเลนเดอร์แคร์คลีนิกช่วยคุณได้

เคลนิวิสต์ 3 มีนาคม 2529

รอยย่นที่ขอบตา เป็นข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ รอยย่นที่ขอบตา
เป็นเพียงส่วนเดียวของร่างกายที่แสดงถึงความชรา ในที่นี้นำมาใช้หมายถึง
ความแก่ชราหรือความร่วงโรยของสังขาร

จากการศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำที่ทำให้เกิดภาพโดยวิธีการเปรียบเทียบ
ผู้วิจัยพบว่าการใช้คำที่ทำให้เกิดภาพที่มีความถี่สูงในปี พ.ศ. 2519 ได้แก่การเปรียบเทียบ
โดยการใช้น้ำเสียง คือมีจำนวนข้อความ 26 ข้อความ ส่วนการใช้คำที่ทำให้เกิดภาพ
ที่มีความถี่สูงในปี พ.ศ. 2529 ได้แก่การเปรียบเทียบโดยการนำสิ่งไม่มีชีวิตหรือมีชีวิต
แต่ไม่ใช่คนมากล่าวถึงราวกับเป็นคน มีจำนวนข้อความ 105 ข้อความ

การใช้คำที่ทำให้เกิดภาพโดยวิธีการ เปรียบเทียบชนิดต่าง ๆ ที่พบใน
ภาษาโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันปี พ.ศ. 2519 และปี พ.ศ. 2529 ดังกล่าวมา
แล้วนี้ อาจสรุปเป็นตารางเปรียบเทียบจำนวนข้อความที่พบได้ดังต่อไปนี้

ตารางเปรียบเทียบการใช้คำที่ทำให้เกิดภาพที่พบในภาษาโฆษณา
ในหนังสือพิมพ์รายวันปี พ.ศ. 2519 และปี พ.ศ. 2529

	ปี พ.ศ. 2519		ปี พ.ศ. 2529	
	จำนวนคำ	%	จำนวนคำ	%
การใช้คำที่ทำให้เกิดภาพ	44	100	167	100
1. ลักษณะการใช้คำที่ทำให้เกิดภาพที่มีทั้งในปี พ.ศ. 2519 และปี พ.ศ. 2529				
1.1 การเปรียบเทียบโดยการใช้คำเชื่อม	26	59.09	44	26.34
1.2 การเปรียบเทียบโดยการใช้ลักษณะเด่น ของสิ่งที่ต้องการเปรียบมากล่าวทันที โดยไม่มีคำเชื่อม	3	6.81	2	1.19
1.3 การเปรียบเทียบเกินความจริง	1	2.27	1	0.59
1.4 การเปรียบเทียบโดยการนำสิ่งไม่มีชีวิตหรือ มีชีวิตแต่ไม่ใช่คนมากล่าวถึงราวกับเป็นคน	8	18.18	105	62.87
1.5 การเปรียบเทียบโดยการใช้คำที่มีความหมาย ขัดแย้งกันนำมาคู่กันได้อย่างกลมกลืน	4	9.09	12	7.18
2. ลักษณะการใช้คำที่ทำให้เกิดภาพที่มีเฉพาะในปี พ.ศ. 2529				
การเปรียบเทียบโดยการใช้คำเสียงเสียด ธรรมชาติ	3	5.13	-	
3. ลักษณะการใช้คำที่ทำให้เกิดภาพที่มีเฉพาะในปี พ.ศ. 2529				
3.1 การเปรียบเทียบโดยการใช้คุณสมบัติเด่น ๆ ส่วนหนึ่งเพื่อแทนความหมายทั้งหมด	-		1	0.59